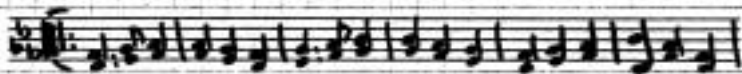
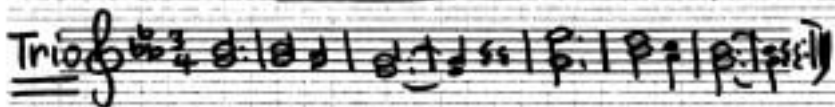

PODROVEŇSKO

zpravodaj občanského sdružení „Pod Rovněmi“

Kořál-Korda Pod Rovněmi Zpěv

① Pod Rovněmi, můj rodný kraj :||

||: V údolí vesnička, a od ní cestička,
v zelený pospícha' háj :||

② ||: Tou cestičkou, šel jsem s ní sám :||

||: Hubičku slíbila, ale ji nedala,
vsak já už o ni nedbám :||

-mezihra-

③ ||: Pod Rovněmi, je děvčát dost :||

||: Každá mi rda dá, nebude zdrdhará,
hubiček jedna radost :||

VÁŽENÍ ČLENOVÉ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ, SPOLUOBČANÉ A CHALUPÁŘI,

dostáváte do rukou informační zpravodaj občanského sdružení Pod Rovněmi, ve kterém Vás chceme informovat o tom co bylo, jaký je současný stav i o našich dalších záměrech.

Jak víte, vznik petičního výboru a následně občanského sdružení odstartovala chystaná devastace nejbližšího okolí naší obce formou průzkumu a následně povrchové těžby českých granátů. K tomu se přiřadila obava z dlouhodobého nešetrného zacházení s přírodou a lesem v prostoru Haklova mlýna, které v případě prudkých dešťů či průtrže mračen ohrožuje i samotnou obec, a v neposlední řadě i kritický postoj občanů vůči nepořádku okolo kravína na konci obce.

Iniciativa petičního výboru vzešla původně z řad občanů jak místních, tak chalupářů (kteří tvoří cca polovinu obyvatel ve Ždírnici), kterým nejsou tyto věci lhostejné. Mnozí z Vás mají ještě v paměti jak dlouhých 30 let visela nad naší obcí (a nejen nad ní) hrozba vodní nádrže Vestřev, proti které v té době nebylo nikde odvolání. Proto ta určitá odevzdanost trvale žijících obyvatel vůči nepříznivým rozhodnutím – psal jsem o ní ostatně v jarním čísle Obecních listů z tohoto roku.

Naštěstí nyní možnost projevit nesouhlas máme. Občané, kteří tu žijí trvale i chalupáři, kteří dojíždějí - opravili si tu domky, mnohdy odsouzené k demolici, a účastní se života v obci, jsou i členy hasičského sboru - přispěli k tomu, že v tomto novém tisíciletí naše obec vypadá hezky a čistě. Mnozí z chalupářů sem pak odcházejí na důchod trvale bydlet. A tak se nechce většině obyvatel líbit rabování jak v lese, tak i v zemi okolo obce, jak máme možnost vidět již více než 10 let v Dolní Olešnici. Ukázalo se, že Ždírnice je v těchto svých požadavcích téměř jednotná a žádné obavy z rozešťvávání mezi občany se nenaplnily. A z těch sedmi trvale bydlících, kteří odmítli svůj podpis k petici připojit, měla část nejspíš jiný důvod nepodepsat, než že by chtěli souhlasit s průzkumem a následnou těžbou granátků. A tak se nakonec vše obrátilo a ke všeobecné spokojenosti

se stali nejvíce zainteresovanými v této záležitosti právě ždírníci rodáci.

Po staletí platilo v této zemi pravidlo, že každý hospodář se snažil předat svoji nemovitost, pole, les, louku či rybník další generaci v co nejlepším stavu. Bohužel musela jednou přijít i doba, kdy několik desítek tisíc se může zdát jako dost vysoká cena za porušení tohoto pravidla. Nám tato cena, byť by byla jakkoliv vyšší, připadá směšná a nakonec i hanebná vzhledem k neúměrnému podnikatelskému zisku a nezvratné přírodní škodě. Ve škole jsme se učili, že 1 cm ornice se tvoří 100 let, 10 cm – 1000 let - lze to tedy vůbec penězi vyčíslit? A především – potřebuje někdo to, co je v okolí obce v zemi, nutně ke svému životu? A potřebuje to vůbec někdo? (Kromě RNDr. Štýbra ovšem.)

To, k čemu se naše občanské sdružení zavázalo a dostalo téměř absolutní mandát, od Vás občanů, není žádný náš rozmar a závist, případně zpochybňování vlastnických vztahů. Je to jen naše povinnost a odpovědnost k dalším generacím, které přijdou po nás, protože my všichni to tu máme pouze „půjčené“. A jestliže bylo na srpnové schůzi anonymnímu dítěti vytknuto, že se nepodepsalo pod obrázek s nápisem Příroda se bránit neumí – podepisuji to za něj.

Součástí tohoto zpravodaje je barevný snímek Ždírnice tak, jak ji známe dnes. Až skončí začínající rok, bude možná na dlouhá léta snímkem historickým. A pro některé z nás bohužel i pohledem posledním...

Proto se budeme i nadále podle možností snažit, aby tomu tak nebylo. Nakonec i proto, abychom si jednou nevyčítali, že jsme nic nedělali a jen seděli a žvanili.

Na závěr chci poděkovat všem, kteří se rozhodli občanskému sdružení pomoci svým členstvím a svou pomocí, sponzorům za finanční příspěvky, za zájem sdělovacích prostředků.

A všem signatářům petice za podporu; pro nás je to silný mandát, bez kterého bychom sotva mohli něco dokázat.

A JAK TO VLASTNĚ VŠECHNO OD ZAČÁTKU S TĚMI KAMÍNKY BYLO?

Dnes již spolehlivě víme, že se RNDr. Štýbr se svou firmou začal ucházet o možnost provádět geologický průzkum s cílem zahájit těžbu pyropu (odrůda českého granátu) někdy na sklonku roku 2002. V té době ovšem o tomto záměru věděla pouze paní starostka. O celé záležitosti dne 19.2.2003 na schůzi zastupitelstva zastupitele obce pouze informovala. Události nabraly rychlejší spád až v dubnu 2003. Dne 23.4.2003 proběhlo místní šetření k rozhodnutí ve věci stanovení průzkumného území pro vyhledávání a průzkum vyhrazeného nerostu (granátonosné horniny) v katastrálních územích Horní Olešnice, Přední a Zadní Ždírnice. Zástupce obce se záměrem souhlasil bez připomínek, a tak o necelý týden později měl RNDr. Štýbr již v kapse rozhodnutí krajského pracoviště MŽP v Hradci Králové. Od května se konečně občané začínají o chystaných aktivitách dozvídat více. Nikoliv zvýšenou snahou zastupitelstva v informování občanů o zásadních událostech na území obce, ale zájmem RNDr. Štýbra o odkoupení či pronájem pozemků v pro těžbu atraktivních lokalitách. A již v tomto období bylo moc dobře, že se většina majitelů nenechala omámit cinkáním peněz, zachovali si zdravý rozum a oba pány (pan Štýbr se zpravidla v obci pohyboval v doprovodu svého parťáka pana Šandy) i s jejich choutkami odmítli. Snad právě proto, že původní záměry se tak trochu zasekly, ale jistě také proto, že mezi lidmi v obci byla uprostřed léta celá řada dohadů a nejasností, zabezpečila paní starostka informativní schůzku obou výše zmíněných pánů s obyvateli obce. Tato schůzka byla vpravdě průlomová. V bývalé škole v Zadní Ždírnici se sešlo na padesát lidí a od této chvíle jsme všichni konečně věděli s kým máme tu čest a o co firmě ve skutečnosti jde. Nekoncepčně a neodborně prezentované záměry pánů Štýbra a Šandy spojené s jejich arogantním a přezíravým chováním byly hlavními motivy k tomu, že se někteří obyvatelé či příznivci obce začali iniciativně scházet a hledat cesty, jak reálně hrozící pohromu zastavit, nebo alespoň minimalizovat.

Intenzivní činnost této pracovní skupiny, která se postupně měnila v petiční výbor a posléze také v pří-

pravný výbor občanského sdružení, snad přinesla ovoce. Vedle „Petice občanů za zastavení průzkumných hornických činností a dalších nevhodných zásahů do přírody v obci Horní Olešnice“ (petici dosud podepsalo téměř 350 osob, přičemž z oprávněných voličů obce Horní Olešnice připojilo svůj podpis již více než 50 % občanů) jsme díky úspěšné návštěvě krajského pracoviště MŽP dosáhli významné změny pohledu na celou věc ze strany úředníků ministerstva. Výsledkem byly dva dopisy, které z MŽP v Hradci Králové odešly na adresu pánů Šandy a Štýbra a kde byli upozorněni na skutečnost, že pokud chtějí hrábnout do země, musí přitom zcela respektovat platné zákony o ochraně přírody a zároveň jim bylo upřesněno, jak mají rozumět hodnotě maximálního povoleného objemu zeminy, který mohou během průzkumných těžebních prací odebrat. Zatím posledním výrazným a zřetelným krokem bylo založení občanského sdružení Pod Rovněmi, které si klade jako hlavní cíl ochranu přírody a krajiny. Sdružení bylo řádně zaregistrováno MV ČR dne 13. 10. 2003 a dne 29. 11. 2003 proběhla v Zadní Ždírnici jeho ustavující schůze. Od tohoto kroku si slibujeme především možnost využívat právo účastnit se všech důležitých rozhodných řízení, kde by nějakým způsobem mohla být ohrožena příroda a krajina v lokalitě pod Rovněmi. Tento postoj vyplývá ze stanov sdružení a my jsme připraveni jej hájit, kdykoliv to bude nezbytné.

A co dál? Čas vymezený provedení průzkumu běží. Prozatím je klid a nejméně do jara to tak rozhodně zůstane. Potom přijde asi nejdůležitější období celé kauzy. Je dobře, že jsme připraveni se bránit a odhodláni ubránit cenu přírodu a malebnou krajinu v katastru obce proti kšeftaření a komerčním zájmům. Úspěch nedokáže předem zaručit nikdo. Ale ať už to celé dopadne jakkoliv, tím v tuto chvíli nejbáječnejším pocitem je radost z toho, že většinu obyvatel a občanů obce Horní Olešnice není jedno v jakém prostředí budou nadále žít či odpočívat, že se nad těmito hodnotami dokázali zamyslet, srovnat si je v hlavě a svůj názor dát jednoznačně najevo.

O CO NÁM JDE...

„O co jim jde, těm stále nespokojeným Pražákům a ostatním chalupářům, kteří nás v naší vesnici nenechají spokojně žít? Pořádají hon na starostku, dělají rozbroje mezi starousedlíky..... Jak se nám tu do té doby dobře žilo...“

Tak tedy, o co nám jde?

Je to všechno jinak. Je to prosté:

Nezbývá nám, než chránit místo pro náš domov. Místo kde se mnozí již narodili, kde prožili dětství, nebo alespoň značnou část svého života. Místo pro naše děti i vnuky. Už jenom kvůli nim nám nemůže být jedno, v jakém prostředí žijeme a budeme žít!

Jako by nebylo dost velkých příkoří, která naši vesnici sužovala v minulých letech. Stavební uzávěra z důvodu plánované přehrady, provoz velkokapacitního kravína „Orenburg“ s přetékajícími fekáliemi v době dešťů a jarního tání do potůčku, kácení obrovských ploch místních lesů... Dlouho známé romantické sbírání granátků pod Rovněmi se letos změnilo v obrovskou hrozbu otevření 4–5 ti povrchových dolů v místech zdejších luk okolo potoka. Soukromá firma zahájila průzkum s cílem zahájit do dvou let vlastní těžbu granátů (pyropů).

Nejde JEN O PRŮZKUM, jak můžeme často slyšet. Průzkum je první krok z pěti, které je nezbytné udělat dle našich zákonů k povolení těžby. Pokud firma vynaloží své peníze do průzkumu, bez závažných důvodů není cesta zpátky. Dokonce v určité etapě hrozí i vyhlášení území jako chráněného ložiska se všemi souvisejícími omezeními zástavby v té oblasti. Potom následné otevření povrchové těžby. Jak vypadá takové území po více jak deseti letech můžeme názorně vidět v sousední obci: zhydřená krajina, neustálý monotónní zvuk točícího se bubnu stroje, jámy, výkopy...

Bohatství, které je ukryto v údolních nivách u nás pod Rovněmi, skýtá reálnou naději zisku. Podle současné právní úpravy však těžební firmě zůstává

celých 90 %. Firma odejde a my tu budeme žít nadále. Proč to všechno a za jakou cenu? Kdo z toho bude mít prospěch? Vyrovná jednou možná několik set tisíc korun nevratné poškození krajiny, ztrátu její atraktivity, která pro nás i budoucí turistiku je jednou z hlavních hodnot nyní při vstupu do EU? Vždyť právě toto je naše „rodinné stříbro“. Tím spíše, že nemáme na

našem území vzácné stavební památky, jsou klidná a romantická zákoutí spolu s neponičenou přírodou naší nejcennější devizou pro další období! Dopustíme otevření povrchové těžby? Dnes již povolené průzkumné území nevede jen osadou Ždírnice, ale i v místě schváleném urbanistickou studií rozvoje obce na budoucí sportovní areál i samotným středem obce

pod obecním úřadem! Pro koho jednou budou plánované cyklistické stezky, kdo k nám bude jezdit za romantikou povrchových dolů?

Připravuje se další průzkum a povrchová těžba

Firma Granát Turnov připravuje přemístění těžby z Dolní Olešnice do Horní Olešnice podél Kalenského

foto: Ing. Jaroslav Fingr

potoka do Dolní Kalné směrem na Čistou u Horek a Bukovinu u Čisté. Místní šetření se koná 8. ledna 2004. Dovolte mi složit hlubokou poklonu zastupitelům obce v čele se starostou v Dolní Kalné, kteří vědí co je jejich povinnost a dovedou chránit své občany a území obce. Již v předstihu před tímto jednáním vydali stanovisko, že zásadně nesouhlasí s těžbou na

území jejich obce! Za naší obec bude podáno rovněž stanovisko. Jaké ?

Prodavačka prodává, učitel učí, lékař léčí, starosta se zastupiteli, kteří zastupují své voliče se stará. O blaho obce a jejich prospěch. V této iluzi jsme si i my v naší vesnici spokojeně žili. Až do letošního počátku léta, kdy několik z nás postupně zjišťovalo co se kolem nás děje, jak je o naší obec „postaráno“.

Jak byl vypuštěn džin z láhve: v březnu proběhlo místní šetření na základě žádosti soukromé firmy zahájit průzkum a následnou těžbu. Starostka jako zástupce naší obce sdělila do zápisu: BEZ PŘÍPOMÍNEK. Žádné podmínky na ochranu našeho prostředí, podzemních vod našich studní, krásné přírody, vzácných rostlin i živočichů... Nebyl potřebný ani souhlas členů zastupitelstva. V Obecních listech ani zmínka...

Stálo nás velké úsilí, než jsme zjistili skutečný stav věci, mnoho času jsme věnovali přesvědčování naší starostky i zastupitelů, aby po zjištění všech nových skutečností a přání velké části občanů změnilo stanovisko obce, které bylo nezodpovědně vydáno. Vše marně. Informace o zahájeném průzkumu a hrozící těžbě jsme začali postupně předávat obyvatelům obce sami. A tak postupně získáváme podporu Vás, místních obyvatel i ostatních příznivců. Vedení naší obce jako by nevidělo a neslyšelo. Do dnešního dne nezměnilo své stanovisko – bez námitek.

Je to těžké uvěřit, vedení naší obce nás nejen nechrání, ale doposud nesmlouvavě obhajuje připravovanou těžbu. Lepšího zástupce svých zájmů, by si soukromá firma, která připravuje těžbu, ani nemohla přát...

Proto jsme ustavili občanské sdružení Pod Rovněmi – jiný právní subjekt, který bude chránit zájmy obyvatel, když to nyní v tak kritické chvíli nedělá obec. Nejde jen o nějaký jiný názor či „jen průzkum“. Naše obec je ve vážném ohrožení! Hrozí provedení nevratných zásahů do naší krajiny a životního prostředí. Není

provedený hydrologický průzkum podloží, při provádění výkopů může dojít i ke ztrátě vody ve studních a zahájením povrchové těžby ke zhoršení životního prostředí na mnoho let. V neposlední řadě může následovat i omezení práv vlastníků nemovitostí v případě vyhlášení chráněného ložiska nerostu či faktická ekonomická ztráta, neboť v případě těžby naše obec ztratí na atraktivnosti a tím se sníží reálná cena všech nemovitostí. Z místních obyvatel bude mít finanční zisk pouze ten, kdo svůj pozemek za úplatu těžební firmě pronajme.

Tak o co nám tedy jde? Ochránit to nejceněnější, co kromě našich blízkých, přátel a zdraví máme - ochránit osobitost a jedinečnost místa, kde žijeme. Kde jsme doma. Jako čestnou povinnost a závazek vůči předkům, jako domov náš i našich dětí. Pevně věříme, že musí brzy nastat doba, kdy zastupitelé naší obce v čele se starostou budou respektovat přání jejich obyvatel v souladu se slibem, který složili po svém zvolení a v jeho duchu budou i konat.

Jde nám o spravedlivou věc. Nezapomeňme na pověst o třech prutech Svatoplukových. V této situaci je životně důležité, abychom byli s obcí jednotní v dalších postupech a krocích k zastavení průzkumu a hrozící těžby. Ve zlepšení podmínek zabezpečení fekálií u „Orenburgu“, v zastavení drancování našich lesů...

Důležitý je postoj každého jednotlivého člena zastupitelstva. Vedení naší obce doposud však zastává v této věci opačné stanovisko a nadále obhajuje průzkum s cílem zahájit těžbu. Chceme-li v této věci pomoci, nezbyvá, než bránit zájmy Vás občanů i proti vedení obce. To nám vůbec nedělá radost a velice nás to vyčerpává. Je to jako zlý sen: Suplujeme to, co je povinností vedení obce, které se svým konáním staví proti zájmům svých občanů a obyvatel... Jak to dlouho potrvá?

Je třeba slyšet, že se jedná o zásadní ohrožení, které nyní z počátku vypadá velmi nenápadně, ale v konečných důsledcích, začne-li se těžit, v historii obce nemá obdoby. Mezi lidmi jsou slyšet názory, že se to týká jen části Ždírnice, ale není tomu tak. Stejně tak hrozí průzkum a následná těžba dnes již i přímo v Horní Olešnici.

Jménem našeho sdružení Pod Rovněmi Vám všem, kteří jste nás podpořili a chcete bránit své zájmy a své území děkují a slíbují, že se nevzdáme až do splnění našich stanovených cílů. Jde nám o spravedlivou věc a s Vaší podporou jistě těchto cílů dosáhneme. Následujme dobrého příkladu obce Dolní Kalná, chraňme naši krásnou krajinu společně. Dobře víte, že to stojí za to. Všude jinde mají své starosti, nikdo jiný, než my sami, naše zájmy neochrání. Konejme tak, abychom se jednou před sebou i vlastními dětmi nemuseli stydět...

*S poděkováním za podporu
všem občanům, členům i nečlenům
občanského sdružení Pod Rovněmi*

*přeje hodně zdraví
do nového roku 2004*

výbor občanského sdružení Pod Rovněmi

DOKUMENTY

Dne 29. 11. 2003 se v bývalé škole v Zadní Ždírnici konala ustavující členská schůze občanského sdružení Pod Rovněmi, které se zúčastnilo 44 občanů. K tomuto datu podalo přihlášku 55 občanů za člena našeho občanského sdružení.

Z průběhu schůze za hlavní lze považovat:

- vyhodnocení činnosti a seznámení s dosaženými výsledky petičního výboru,
- objasnění příčin a důvodů založení občanského sdružení,
- seznámení se základními cíli, stanovami sdružení a jejich schválení,
- volba výboru a dozorčí rady občanského sdružení,
- diskuze, různé.

Do výboru občanského sdružení Pod Rovněmi byli zvoleni:

Josef Bajer, Ing. Jaroslav Fingr, Ing. Ivo Fišera, RNDr. Alexandra Klaudivsová, Arnošt Mašek, Ing. Milan Nosek, Ing. Mojmír Pinc, Mgr. Petr Skokan, Mgr. Alice Štilcová.

Složení dozorčí rady:

Petr Mišík, Mgr. Lenka Nosková, Miroslav Štílec.

Ze schválených stanov členskou schůzí uvádíme zejména **naše základní cíle občanského sdružení:**

- a) přispívat k ochraně životního prostředí,
- b) ochrana přírody a krajiny, což je hlavním cílem sdružení,
- c) poradenská a informační činnost v oblasti ochrany životního prostředí prostřednictvím účasti veřejnosti v řízeních na ochranu životního prostředí, ekologicky šetrného hospodaření firmy a domácnosti, zneškodňování odpadů a ochrany spotřebitele a dalších prostředků, směřujících k trvale udržitelnému způsobu života regionu,
- d) podpora prosazování širší účasti veřejnosti v řízeních týkajících se ochrany životního prostředí,
- e) propagace a prosazování principů občanské společnosti.

CO TU ŽIJE – CO TU KVETE:

Jak jistě víte, část krajiny, která by měla být těžbou pyropů (českých granátů) zničena, patří k nejhodnotnější v celém okolí. Údolí Ždírnického a Olešnického potoka jsou významnými biokoridory umožňujícími doposud málo rušený pohyb živočichů, potoční nivy jsou zároveň i významnými krajinnými prvky podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Ve stanoveném průzkumném území, které leží výhradně v těchto potočních údolích, se navíc vyskytují zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, např. upolín evropský, bledule jarní, mihule potoční, čáp černý, dudek chocholatý a řada dalších.

Protože se domníváme, že možná mnozí z obyvatel ani nevědí, jak tito vzácní živočichové a rostliny vypadají a co potřebují ke svému životu, rozhodli jsme se postupně o nich psát. Zároveň bych měla ke čtenářům jednu velkou prosbu: protože nejsem zdaleka o všech těchto vzácnostech našeho okolí zcela informována, prosím, pokud znáte další údaje o lokalitách, počtu zjištěných jedinců nebo dokonce o jejich poškození a ničení, dejte mi vědět, abychom mohli společně udělat něco pro jejich záchranu. A nyní již první rostlina, kterou vám představím, je to

Upolín nejvyšší (latinsky *Trollius altissimus*)

Upolín nejvyšší (lidově zvaný mastný knedlík nebo buliči oko) je vytrvalá, až 80 cm vysoká bylina s přímou lodyhou a střídavými tmavě zelenými dlanitě dělenými

listy. Na konci lodyh vyrůstají nápadně velké, kulovité, zlatožluté, příjemně vonící květy. Od kulovitého tvaru květenství nese upolín pravděpodobně své jméno („troll“ – staroněmecky kulatý, „upolovník“ – ruský kulatá sběračka na pěnu, „upol“ – pěna).

Upolín nejvyšší roste v České republice, na Slovensku, Německu, jižním Polsku, ukrajinských Karpatech, Maďarsku, na Balkáně, Itálii a Rakousku. Nejlépe se mu daří na vlhkých a slatinných loukách, pastvinách, potočních nivách a sutiích, roste především v podhorských oblastech. Nejvýše položené lokality u nás jsou v Krkonoších (1300 m nad mořem).

Dříve byl upolín hojným druhem, avšak s postupující intenzifikací zemědělské výroby počet nalezišť tak silně poklesl, že byl zařazen mezi silně ohrožené druhy a musí být chráněn zákonem. Hlavním nebezpečím hrozícím upolínům a s nimi i ostatním mokřadním druhům je odvodňování, nadměrné hnojení, zarůstání luk náletem dřevin a orba.

V údolí Ždírnického potoka byly upolíny dříve velmi hojné, ve stovky jedinců rostly na loukách mezi olešnickým krávinem a vsí, tyto rostliny byly zcela zničeny při odvodnění luk. Poslední zbytky dřívě hojných populací se vyskytují neda-leko panelů a u Orenburku. Ty však dnes ohrožuje těžba granátů, část populace tohoto vzácného druhu naproti Orenburku již byla zcela nedávno zničena při těžbě pyropů.

